

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์การ ลักษณะงาน
กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์

นางสาวสุภาวดี ปรีกมะวงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974 -17-5858 -8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ORGANIZATIONAL FACTORS,
JOB CHARACTERISTICS, AND JOB SECURITY OF STAFF NURSES,
REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS

Miss Supawadee Parukmawongsa

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974 -17-5858 -8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์การ
ลักษณะงาน กับความมั่นคงในการทำงาน ของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลศูนย์

โดย

นางสาวสุภาวดี ประภะวงค์

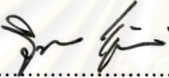
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

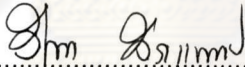
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร)

สุภาวดี ปรีกมะวงค์: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์การ ลักษณะงาน กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์. (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ORGANIZATIONAL FACTORS, JOB CHARACTERISTICS AND JOB SECURITY OF STAFF NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. สุชาดา รัชชกุล, 104 หน้า. ISBN 974-17-5858-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์การ ลักษณะงาน กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์จำนวน 406 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถาม ปัจจัยองค์การ แบบสอบถามลักษณะงานและแบบสอบถามความมั่นคงในการทำงาน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ .90, .93 และ .91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยา และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$ $SD = .44$)
2. ปัจจัยส่วนบุคคลคือ ระยะเวลาในการทำงานและรายได้ มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($C = .215$ และ $C = .229$ ตามลำดับ) แต่ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
3. ปัจจัยองค์การและลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .56$ และ $.38$ ตามลำดับ)

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

สุภาวดี ปรีกมะวงค์

สุชาดา รัชชกุล

4477619836: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: PERSONAL FACTORS / ORGANIZATIONAL FACTORS / JOB CHARACTERISTICS / JOB SECURITY / REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS

SUPAWADEE PARUKMAWONGSA: (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ORGANIZATIONAL FACTORS, JOB CHARACTERISTICS, AND JOB SECURITY OF STAFF NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS). THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUCHADA RATCHUKUL. Ed. D., 104 pp. ISBN 974-17-5858-58.

The purposes of this study were to examine the relationships between personal factors, organizational factors, job characteristics, and job security of staff nurses, Regional Hospital and Medical Centers. The subjects consisted of 406 professional nurses who worked in inpatient department of Regional Hospital and Medical Centers selected by multi – stage sampling. The instruments were demographic, organizational factors, job characteristics, and job security questionnaires. These questionnaires were tested for content validity and reliability by Cronbach' s alpha coefficient were .90, .93 and .91, respectively. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, contingency coefficient and Pearson's product moment correlation coefficient.

The major findings were as follows:

1. Job security of staff nurses, Regional Hospital and Medical Centers was at the middle level ($\bar{X} = 3.33$ SD = .44).
2. Personal factors that were length of employment and income were significantly correlated with job security of staff nurses at the .05 level (C= .215 and C = .229, respectively). But education and marital status were not significantly correlated with job security of staff nurses at the .05 level.
3. Organizational factors and Job characteristics were positive significantly correlated with job security of staff nurses at the .05 level (r = .56 and .38, respectively).

Field of study Nursing Administration

Student' s signature

Supawadee Parukmawongsa

Academic year 2003

Advisor' s signature

Suchada Ratchukul

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. สุชาติ ราชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นตลอดจนให้ความเอาใจใส่ ด้วยดีตลอดมาผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 15 แห่งและขอขอบคุณพยาบาลประจำการทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนที่ให้อกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือเพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่เคารพรัก พี่สาว น้องสาว น้องชาย เจ้าหน้าที่ตึกพิเศษสูติกรรม 6 ข. กัลยาณมิตรที่เคารพและเป็นที่ยกย่อง ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ

บทที่

1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	1.3 คำถามการวิจัย.....	6
	1.4 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
	1.5 ขอบเขตการวิจัย	9
	1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	2.1 โรงพยาบาลศูนย์.....	14
	2.2 ลักษณะงาน	17
	2.3 ปัจจัยองค์การ.....	25
	2.4 ความมั่นคงในการทำงาน	32
	2.5 งานวิจัยเกี่ยวข้อง.....	39
3	วิธีดำเนินการวิจัย	45
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	76
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	81
รายการอ้างอิง	82
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	94
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	104

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์	46
2 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเมื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) และเมื่อใช้จริง.....	53
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาล ประจำการ จำแนกเป็นรายด้าน.....	56
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาล ประจำการ ด้านงานจำแนกเป็นรายข้อ	57
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาล ประจำการ ด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ	58
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาล ประจำการ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกเป็นรายข้อ.....	59
7 จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส ระยะเวลาในการทำงานและรายได้	60
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยองค์การ จำแนกเป็นรายด้าน	61
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยองค์การ ด้านความชัดเจนของ ข้อมูลข่าวสารจำแนกเป็นรายข้อ	62
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยองค์การ ด้านความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี จำแนกเป็นรายข้อ	63
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยองค์การ ด้านสภาพเศรษฐกิจและ สังคม จำแนกเป็นรายข้อ.....	64
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยองค์การ ด้านสถานภาพและศักยภาพ ขององค์การ จำแนกเป็นรายข้อ	65
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงาน จำแนกเป็นรายด้าน	66
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงาน ด้านความสำคัญของงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของ งานจำแนกเป็นรายข้อ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงาน ด้านความมีอิสระของงาน จำแนกเป็นรายข้อ	69
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงานด้านความหลากหลายของ ทักษะ จำแนกเป็นรายข้อ	70
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับลักษณะงาน ด้านการได้รับข้อมูลป้อนกลับ จำแนกเป็นรายข้อ	71
19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการทำงานและรายได้กับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลศูนย์	72
20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยองค์การและลักษณะงานกับความมั่นคงใน การทำงาน ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์	73

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
---	---------------------------	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย